

La Escena Catalana

Redacció y Administració: Plassa del Pi, 5, Barcelona.

Preu: 15 cèntims

EL TEATRE CATALA EN PROJECTE

El sindicat d'Autors Dramàtics Catalans constituït ab majoria de socis, en l'Ateneu Barcelonès, el dia de l'aprobació dels estatuts y nomenament de Junta,

Els que seuen, (d'esquerra a dreta,) son els senyors J. Pous y Pagès, Ignasi Iglesias, Apeles Mestres y Pompeu Crehuet. Els de segon terme son (de dreta a esquerra) els senyors P. Colomer y Fors, Joseph Morató, M. Folch y Torres, Martí Giel, Avel·lí Artís, Joseph Burgas y Salvador Bonavia.

Penúltim folletí de la trilogia de Victor Balaguer, **LOS PIRINEUS**

JA ES BARRA!

«El empresario de uno de nuestros coliseos ha solicitado del Ayuntamiento una subvención para el sostenimiento del teatro catalán.»

(Gaceta d'un diari local.)

Hi ha un empresari que tots coneixem que ha fet tant mal com ha pogut al Teatre Català, ara insultant a sos conrehuadors, ara administrant la taquilla a tall de reventador, ara escrivint comedies cometent crims de lesa literatura.

Aquest empresari que tots coneixem, que en contaduria afronta als abonats, que en l'escenari malmet als actors y que en els diaris tracta d'ofendre la dignitat artística dels escriptors catalans; aquest empresari are més que may continua la seva tasca de desmoralisació, abusant de que encare queden sers infortunats ab sanch d'esclau, que l'escolten allargantli la ma pero que se'n emporten una cossa y ab ella se'n van sumisos cap a caseta, dihent interiorment:—Potser demà lleparé algo.

Aquest empresari que fent de taquiller ha fet contestar a un comprador:—Digues que torni, que are tinch feyna,—y aquest digues que torni l'ha anat repetint fins que'l públich no hi ha tornat més, deixant el teatre desert; que fent d'autor ha descendit a l'altura d'un Pernalles; que fent de director ha intentat postergar a una de les més eminents actrius catalanes; que fent de representat ha mancat a la paraula y a la firma compromesa, sols atenentse a que cada dia es va tornant més ajut.

Aquest empresari que tots coneixem, que ha sigut descalificat pels dramaturchs catalans els quals, atenintse al seu mal comportament, li han retirat el repertori de llurs obres, constituhint un cas may vist per empreses anàlogues, deixantlo per lo tant en l'impossibilitat de poguer representar en son

teatre les millors produccions catalanes y vejentse obligat a servir al públich solsament les dolentes adaptacions d'ell, barrejades ab grolleres traduccions la major part d'elles de obres malejants; que es veu senyalat pel públich, perseguit per la guarde civil literaria y empaitat per l'infortuni...

Aquest empresari, segons veus que corren, diuhen que **ha demanat una subvenció al nostre Ajuntament pera el sosteniment del Teatre Català.**

¡Ja es barra!

JEPH-ROCH HOMES.

Propietat intelectual

En el «Boletín de la Sociedad de autores españoles», del mes d'Octubre, se publica la següent **circular**, donada per la Direcció-Gerencia.

Diu aixís:

«En los espectáculos llamados de *variétés*, además de los números musicales y de los cuplés en la recta significación de la palabra, suelen representarse monólogos con letra y música, diálogos, entremeses, etc., etc., que empresas poco escrupulosas no anuncian o lo hacen en pizarras dentro de sus propios locales.

Los señores representantes saben ya que dichos monólogos, diálogos, etcétera, no pueden considerarse comprendidos para su pago en las cuotas que por derechos de ejecución (*pequeño derecho*) abonarán los salones, cinematografos y cafés dedicados a este género de espectáculo; se trata de piezas dramáticas aunque de cortas dimensiones y los derechos de propiedad deben cobrarse por la tarifa de derechos de representación que al local corresponda.

El director gerente espera del celo de los señores representantes que ejercerán una gran vigilancia en los espectáculos de que se trata, para que no se comprenda en un concepto de cobro lo que pertenece a otro y para que no se defrauden los intereses de los autores por este procedimiento.

El artículo 85 del reglamento para la ejecución de la ley de propiedad intelectual, obliga a los empresarios a anunciar las obras con sus títulos verdaderos y con los nombres de los autores; los señores representantes deben exigir de la autoridad que se cumpla esta disposición dictada precisamente para garantizar los sagrados derechos del autor.

Madrid 1.º de Octubre de 1911.

El Director Gerente,
EMILIO S. PASTOR

D'això en poden pendre nota els autors, per si ve el cas fer la justa reclamació al delegat corresponent.

Estrenes de la Setmana

PETIT APOL
(Ca'n Tunis)

Clinica moderna.—
Diàlech còmic,
original de Joseph
Cuyàs.

Es un' obreta que
en la forma que es-
tà dialogada y ab
les situacions còmi-
ques que ha sapigut

posari aquest novell autor, entreté ab gust mitja horeta,
per lo qual el públich s'hi veu obligat a aplaudir, com
aixís succehí.

L'interpretaren fenthi detallets dignes de menció,
la senyora Lozano y el propi autor, que al finir foren
aplaudits.

SANCH NOVA (Hostafranchs)

De repent.—Diàlech en prosa, original de Joan Mata-
moros Olivé.

L'última obreta produhida per aquest novell autor,
es una nova mostra del avens que de día en día expe-
rimenta en la comediografia catalana. El dialogat, es
sencill, però sabrós y això junt ab *truchs* de bona lley,
fa que'l públich passi una estona ben agradable.

L'interpretació, anà a càrrech del autor y de la se-
nyora Carreras, lluhintshi moltíssim, especialment el
primer que ho feu de primera.

ATENEU GRACIENCH D'U. F. N. R.

Amor, luxuria y Avaricia.—Esbós dramàtic en un
acte, per Enrich Muñoz.

En la primera obreta d'aquest autor, *Reconciliació*, ja
se li reconegueren y estimularen les bones condicions
que hi revelava. En *Amor, Luxuria y Avaricia*, aques-
tes condicions s'han confirmat. Pot estar content,
donchs de la nova provetura. L'èxit obtingut el capa-
cita per seguir avant y li es garantia de futures victo-
ries, tot això considerat en l'esfera en que son presen-
tades ses produccions.

Procuri en Muñoz conservar l'amor que sent a la
frase gràfica y espresiva. En la seva producció hi ha
bonichs conceptes, com també, en el diàlech, correc-
ció, amenitat... Procuri seguir també en la concepció
y desenrotlló l'armònich plan que li ha servit per la
construcció de l'obra. No en va brillen més les belle-
ses de l'obra que certs defectes que podrien enterbo-
lirla, y aquets poden desapareixe, si segueix practi-
cantse y estudiant ab la bona voluntat ab que ho ha
fet fins are.

En la interpretació en Tort encarnà son paper ab un
encert y aplom extraordinari. De veu, de geste, de ca-

La Escena Catalana

racter, estigué sempre esplendit. La senyoreta Serra-
dell, ne tregué forsa partit, no tant afortunat siguié en
Ferrer (A), en simbolisar «L'amor» En Jané y la Pel-
fort en «La luxuria» quelcòm desencertats. En con-
junt se notà manca d'assaijos.

La decoració de molt bon efecte y adecuada.

De rellogat a gendre.—Comedia en un acte, original
de Enrich Muñoz.

Es una obreta ben moguda y ben dialogada, que fa
passar la estona agradablement a la concurrència. Ara
lo que trovèm es que si fos més reduhida seria més
complerta l'impressió a l'auditori.

Va ser jugada ab vida y facilitat per els intérprets
haventse enmotllat en llurs papers, superiorment els
senyors Tort y Gené y la senyora Serradell; els demés
cooperaren mttjanament.

CIRCOL FAMILIAR CORTSENSE

La Roja.—Diàlech dramàtic de Domenech Roca.

Es una obreta acceptable que va lograr interesar al
auditori, la qual siguié ben jugada per l'actor senyor
Pons y l'actriu senyoreta Mestres.

Autors y intérprets foren aplaudits.

PRINCIPAL

La Barcelonina.—Comedia en tres actes, original de
Ramón Campmany y Cassimir Giralt, posada en esce-
na pel primer actor Enrich Gimenez.

El públich congregat el día de l'estrena d'aquesta
obra en el teatre Franqueza, va donar mostres de la
simpatia que sentia per la comedia que se'ls va servir.

No's pot exigir molt de dos autors novells y modes-
tos com son els senyors Campmany y Giralt y per això
dirèm que *La Barcelonina* conté boniques escenes y
està escrita garbosament, que va ser aplaudida al final
y que'ls autors poden estar satisfets de la bona acullida
que li va dispensar l'auditori.

LA PETITA ABELLA

Veig l'abella assoleyada
com va xuclant a les flors
y els hi conta enamorada
sos idilis... sos amors...

Les flors, fruyt de Primavera
qu'encisan magne jardí,
senten una pena vera
y es comensan a marci.

L'abella captivadora
d'excelsa parla brillant
bat les ales, bronzidora,
y als clavells roigs va besant.

Quan la nit devé serena,
com l'esguardo entre foscor!
Ella se'n porta ma penal
Ella roba mon dolor!

EMILI GRAELLS CASTELLS.

PRINCIPAL

Dietari de la setmana:

Dijous, dia 19, tarde: l'obra estrangera *La verge boia*. Nit: el *pispeju* *La torre dels sustos* y la obra castellana *Icara*.

Divendres, dia 20: el *pispeju* en tres actes, *La cambrera* y la pessa *Trencadissa!* estrena firmada per C. Casany y que se suposa ser del pispaire famós

Dissabte, 21: *Los Pirineus*, de Victor Balaguer.

Diumenge, 22, tarde: l'obra castellana *Icara* y la *franquesada* ab careta, *Trencadissa!* Nit: la *franquesada* ab careta *Trencadissa!* y el *pispeju* en tres actes *La cambrera*.

Dilluns, dia 23: la traducció en dos actes, *Ho sé tot!* el quadro d'en Vallmitjana *Els Zin-calós*, y la *franquesada* ab careta *Trencadissa!*

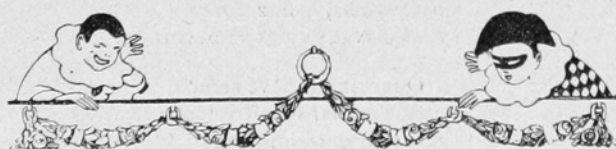
Dimars, dia 24: Estrena de *La Barcelonina*, comedia en tres actes, original dels senyors Capmany y Giralt, y la *franquesada* ab careta *Trencadissa!*

Dimecres, dia 25: la *franquesada* ab careta *Trencadissa!* y la comedia en tres actes, *La Barcelonina*, dels senyors Capmany y Giralt.

***

Relació de les propietats de les comedies que s'ha fet seves l'empresari d'aquest teatre y que ha posat en escena en lo que va de temporada. (Per ara no bada.)

Suma anterior: Ptes.	45
<i>La torre dels sustos</i> , (dia 19 Octubre) un acte.	22'50
<i>La cambrera</i> , 3 actes, (20 Octubre)	67'50
<i>Trencadissa!</i> 1 acte. Estrena (20 Octubre.)	45
<i>Trencadissa!</i> 1 acte, (22 Octubre, tarde.)	22'50
<i>La cambrera</i> , 3 actes, (23 Octubre, nit.)	67'50
<i>Trencadissa!</i> 1 acte, (22 Octubre, nit.)	22'50
<i>Trencadissa!</i> 1 acte, (23 Octubre.)	22'50
<i>Trencadissa!</i> 1 acte, (24 Octubre.)	22'50
<i>Trencadissa!</i> 1 acte, (25 Octubre.)	22'50
Suma y segueix: Ptes.	360'00

Centre Cobradors de Banca

En el local de «La Granota», hi tingué lloch el benefici dels dependents y mossos de cases de banca y de comers, quins esculliren l'obra d'en Llanas, *Don Gonzalo o l'orgull del gech*.

En l'interpretació, hem de fer esment de la senyora Guart, que feu una «Tomas» ab naturalitat; els senyors David y Monné, teren les delícies del públich ab el «Tóful» y «Grapa», y el senyor Pallach ab el «Lluis», estigué correcte. No'ns va agradar gayre, malgrat de saberse'l paper, el senyor Moreso, donchs no detallà per donar relleu al tipo de «Nasi». El senyor Mas, regular, puig s'hi notava en son paper massa fredor, sobre tot el primer acte. En caràcter els senyors Clariana y Orriols.

Unió Ultramarina

D'excelenta pot calificar-se l'execució donada en aquesta entitat, a l'obra *Don Gonzalo o l'orgull del gech*, representada diumenge a la tarde.

Mereixen just aplaudiment els senyors Monné Esteta y David, que foren els que millor interpretaren l'obra. El Vilar, correcte. Les senyores Alegret y Estruch, no'ns convenceren pas. Els demés, passables, inclòs el senyor Illa, que no feu res del altre mon en un paper ahont s'hi poden lluhir els aficionats excelents.

La sala, plena de discreta y distingida concurrencia, cosa que honra en extrem als individus del consell general.

L'Eura

Terra baixa, interpretada per uns quants jovenets, obtingué una execució deficient en extrèm, comensant per la direcció que no sapigué colocar les figures y acabant pels que interpretaren els més insignificants papers que ni detallaren ni hi donaren relleu. Al jove Faura, se li vegé bona voluntat, quelcom perdonable, però que's convenci que no es el «Manelich» que feu a pesar d'aquells falsos aplaudiments; aquest jove fent el «Sebastià», hi hauria estat en caràcter. La senyoreta Escriu, feu una «Nuri» xamosa, plena de bondat y enteresa, creient nosaltres que si estudia ab cor y ànima, serà una bona dama ingènua. La senyora Ugas ab la «Marta», lluytà ab un paper que's lluny del seu caràcter, això y donat son estat de salut gens satisfactori, feu que el treball no's pogués apreciar apenes, cosa que'ns en condolim. Els demés, com hem dit, flaquets...

Ateneu Gracienc d'U. F. N. R. (Gracia)

Ompliren el programa del diumenge passat, en aquesta entitat, les obres següents: la comedia d'en Gumà *El Marquès del carquinyoli* y dos estrenes, l'esbós dramàtic er un acte *Amor, Luxuria y Avaricia* y la comedia *De rellogata gendre*, originals d'Enrich Muñoz, de quines se'n fa ressenya en la secció corresponent.

Pabelló Tetuà

En les darreres funcions, s'ha representat la pessa *De panxa al sol* y la estracanada bilingüe *Pantalones en dança*, que executaren ab molta seguretat les senyores Martorell y Fanals y els senyors Romano, Murtra, Clarasó y López.

Cine Diagonal

Ha deixat de funcionar el quadro còmic-líric que feya pochs dies havia comensat.

La Marguerida (Gracia)

Diuenge passat tingué lloch una funció de benefici, en la qual hi prengueren part varies seccions recreatives de diverses societats. En primer lloch, posaren en escena y baix la direcció de'n Joseph Calmell, la xamosa comedia en dos actes d'en Pompeu Crehuet, *Flors y violes*. En ella estigueren acertades la senyora Cama y la senyoreta Amorós, com també en Riesco y Rigol, mitjanament anà el treball de la senyoreta Capdevila y senyors Calmell, Cabanyes y Martí. També se donà a conèixer la marina en un acte d'en Joseph Fustagueras música d'en Pere Soler, *La creu de la platja*, desempnyada per elements del centre catòlic de Sant Antoni, baix la direcció de'n Joan Berenguer. Per finalisà, l'orqueó Muntserrat del «Centre Moral Instruïu» donà un concert.

Cassino Unió Hortense (Horta)

Una companyia d'aficionats dirigida pel jove en J. Donato, el diuenge passat posà en escena *La noya maca*. La senyoreta Mestres, ens feu una «Neus» admirable. No fou aixís ab les senyores Borralleres y Boxadós, que habien estudiat molt poch el paper. En Donato... Déu n'hi dó. En Sabatés, fora de caràcter. L'Ayguasenos, bé... però massa jove. En Llop, molt bé y en Bartrina... agradable.

Ab *Un cop d'estat*, bonica comedia de Pous Pagés, s'acaba la festa.

La molta concorrencia que hi assistí aplaudí ab en entusiasme repetides voltes.

Centre Autonomista Català (Sant Gervasi)

Diuenge, baix la ben cuidada direcció de Emili Sala, posaren en escena la comedia en tres actes de Riera y Bertràn, *Com l'anell al dit*.

La estudiosa senyora de Sala, matisà el seu paper ab el bon acort a que ens te acostumats tant aventajada dama.

Els senyors Serra, Sala, Oliver (B.) y Comorera, treballaren ab fe y a satisfacció de la nombrosa concorrencia que rigué els xistos y situacions de l'obra, y remercià ab aplaudiments el treball de tots plegats.

Centre Radical de la dreta de Gracia

El dissabte passat, posaren en escena les comedies en un acte *Cura de moro*, de Pitarrà; *A pel y a repel*, de Cammany y *La primera a Barcelona*, de Coma.

En l'interpretació, que sigué fluixeta, hi prengueren part la senyoreta Perelló (C.) y els senyors Decarli, Pol, Esteba, Humbert, Zaro (J.) Tarín y Zaro (A.)

Pel vinent dissabte preparen el drama en tres actes *Maria Rosa*.

La Salud (Gracia)

El diuenge últim, a benefici del jove aficionat senyor Segimón, representaren l'adaptació d'en Conrat Colomer, *Lo somni de la Ignocència*, desempnyat ab bastant encert per la senyoreta Castellà y senyora Arnau y senyors Fradera y Mestres.

En el diàlech *Reynines d'enamorats*, adaptació de Lluís Millà, tant la senyoreta Roca com el beneficiat, feren passar un deliciós ratet al públich.

Centre Nacionalista Republicà (Gracia)

L'últim diuenge, a la nit, a benefici del jove Joan Gras, posaren en escena'l drama de Rusiñol, *L'hereu Escampa*.

L'interpretació trontrollà bastant, puig per més que es trist consignarho, no hi havia ningú que visqués ni mitjanament el personatge que representava. L'únic que demostrà haberse posessionat una mica del paper, fou el senyor Capafons, y ab tot, estava tant baix de tò, que no logrà interesar a ningú. El senyor Amador, molt fora de tò y exagerat; el beneficiat, també exagerant la nota sentimental y tots els demés... més val no parlarne. Per fi de festa, tenien anunciat l'estrena de la estirabotada en un acte (aixís ho anomenen sos autors senyors Amador y Capafons,) *Els rivals cortesos*, la qual, no sabem per quin motiu, varen suprimirla.

Ateueu Obrer del districte II

Poquíssimes vegades se logra un conjunt com el que'ns va oferir el diuenge passat el quadro dramàtic d'aqueta entitat, ab motiu de posar en escena l'hermós drama d'en Rusiñol, *L'hereu Escampa*.

En primer lloch, farém constar que la presentació escènica fou educada a l'obra, y segonament, els intèrprets estaven tant ben posessionats dels seus respectius papers, que al final del segon acte foren ovacionats els senyors Boquet, Farrarons y Garrigó, aixís com la senyoreta Duràn, pel rellieu donat als personatges que representaven.

La vetlla transcorregué felisíssima, logranthi además forts aplaudiments el senyor Coinas, que se'ns revelà un bon actor còmic, els senyors Guu y Compta que una vegada més lluhiren les seves dots artístiques, com també els senyors Fàbregas, Carol, Gallifa, Valls, Grau, Castells y Esplugas y senyora Vendrell.

La joguina d'en Folch y Torres, *Un joch de cartes*, clogué la festa y per cert que fou una riallada continua aquell seguit de xistos ab que l'un s'estalona ab l'altre.

Novament escoltaren merescuts aplaudiments els senyors Garrigó, Fàbregas y Farrarons, lo mateix que la senyoreta Duràn.

Cine Moratín (Gracia)

L'últim dissabte, la companyia Claramunt-Devenat, representà'l drama de Iglesias, *Els vells*. L'interpretació donada a n'aquesta obra, no sigué, ni en molt, lo perfecta que era d'esperar. No volèm anumerar los defectes que's notaren, esperant que dita companyia farà com pot y deu fer la labor més meritoria.

El diuenge, tarde y nit, representaren *La Reyna jova* del eximi Guimerà. En el desempnyo de la mateixa, sobresortí notablement el senyor Devenat en el «Rolant»; la Sra. Carnicero, interpretà la «Alexia» ab molta naturalitat, fugint de imitacions, que sempre perjudiquen, donant vida y rellieu al personatge. Molt encertats els senyors Nolla, Adrià, Claramunt, Papacit y Cuyàs, y les senyores Casassas, Vallespir, Pujol, Arboix y Prats y senyors Xaus, Teixidó, Xuclà, Sala y Claramunt (P.) no desmereixeren el conjunt.

El públich que omplia el local, premià el treball de tots ab sorolloses ovacions.

L'Aliensa (Poble nou)

Ab un plè fins a vessar y baix la direcció del senyor Salvador Pladevall, el diuenge s'inaugurà la temporada teatral, posantse en escena el darrer èxit de Guimerà *La Reyna jova*.

En l'execució, la notable actriu Emilia Baró, s'hi lluhí matisant l'«Alexia» y hauria resultat més esplendorós el paper de «Reyna» si hagués correspost el que feya el «Rolant». El senyor Torres (M.) que s'encarregà d'aquest importantíssim paper, no ho va ferho malament, però els seus esforços no podien arribar, primer, perquè li manca la *pose* y segon, perquè no te prou forsa dramàtica. En el mateix cas se trobaren els senyors Dória, Gil y Balagué, que tenien d'acentuar més el caràcter enèrgich dels seus tipos. El que s'hi lluhí, fou el senyor Pladevall, en el «Jan Taleya», encar que abusà de la nota còmica. La senyoreta Fornés, estigué felicíssima, y ajudaren correctament, sempre atentes al diàlogat, les dames Romagosa, Piqué, Rueda, Palma y altres quals noms no eran els mateixos que constaven en el programa. En el paper de «Duquesa», la senyora Bayona tingué moments afortunats.

Entre'ls demés, n'hi hagué algú que feu destacar el tipo com els senyors Ferrer, Rovira, Camerino, Ansillo, y els altres ajudaren a mida de ses forces. De tots modos la representació no va anar malament, y més endavant, en altres obres, donarém nostre opinió d'aquest quadro, cosa que avuy no podem fer per ser la primera vegada que veyèm a n'aquests aficionats.

La direcció, ben portada, però el decorat pèsim, especialment el segon acte.

Centre Català (Horta)

El diumenge prop passat, una companyia d'aficionats dirigits pel jove J. Moranta, posà en escena el drama de Iglesias *La mare eterna*. La execució, bastant bé per part del senyor Moranta, Gatell, Jové, Estruga, Rodríguez y Sopenas. La senyora Sumell, molt bé.

Per fi de festa, *Un marit gelós*, que agradà forsa per la bo-interpretació.

S'anuncien les obres *Maria Rosa*, *L'escursó* y *La noya maca*.

Joventut Artística (Cafè Puig)

El dissabte, a benefici del tramoyista Ramón Lucas, se posà en escena el difícil drama de Guimerà, *En Pòlvora*.

En l'execució, no pogué lluhir-se ningú perquè cap dels intèrprets tenia prou forsa pera aguantar la situació de cada tip. La presentació, mereix censura, però confessem que en un escenari com el d'aquesta Societat, no es possible fer-se aquesta obra sense que's quedi malament. De totes maneres, podia arreglar-se el decorat d'altre forma y no fer caure aquella decoració, deixant veure l'escena com els d'ensajós.

Al senyor Quadreny, debèm dirli que no hi ha necessitat de cridar, sinó recitar ab forma y anar pujant la veu segons requereixi la situació, y a la senyora Ugas, hem de ferli present que no es cap dama jova.

Abans del drama, posaren el diàlech d'en Bonavía, *Un viatge a Barcelona*, fentho bé els seus intèrprets.

Sanch Nova (Hostafranchs)

El dia 15, se posaren en escena *L'hereu Escampa* y *Les dents del oncle*, sobressortint en sos papers les senyores Papell y Carreras y els senyors Grau, Salóm y Buixadé. Ajudaren a la bona execució els senyors Rallé, Sospedra, Llovet, Cabré, Rovira y Mercadé.

També s'estrenà el diàlech *De repent*, qual ressenya fem en son lloch especial.

Petit Apol (Ca'n Tunis)

Ha ingressat en la companyia que dirigeix el Pereyra y que actua ab bon èxit en aquesta barriada, l'actor còmic senyor Cuyàs, el qual va debutar dissabte, tenint la mateixa acollida d'anteriors temporades.

De l'estrena del diàlech *Clínica moderna*, en parlèm en secció apart.

Esquerra de l'Ensanxe

En una funció de benefici que se celebrà el dissabte al vespre, va posarse en escena baix la direcció d'en Joseph Valero, el drama de l'Iglesias, *Les garces*.

Mereix paragraf apart per el notable treball que feu, la simpàtica dameta Ramona Mestres. L'haber actuat ab actors professionals de bona pasta, sembla que li ha sigut profitós y com que es una dama molt voluntariosa en estudiar els tipos que se li encarreguen, no'ns estranyeriem que ab el temps fes una bona volada. Interpretà la «Lluïsa» ab molt sentiment, donantli la vida que necessita aquest personatge. No cal dir, que celebrèm de veres aquesta empena.

El senyor Valero, es un dels aficionats que quan s'encarrega de un paper, en fa un complert estudi, y si'n te algú que'l guihi, se'n surt airós la majoria de les vegades. El tenir-se de cuydar del demés, el perjudica, perquè prou teyna te per ell y més quan se tracta d'un paper tant important com el protagonista d'aquesta obra. Tingué moments en que hi estigué bé, però la majoria de les escenes estava baix de tò y quelcòm paradet.

Dels demés, se'n sortiren ayrosos la senyora Borralleras y els senyors Garserà, Coderch y Bullich, fenthi els altres intèrprets tot quan pogueren pera quedar bé.

Per final, devia representarse *Mestre Olaguer*, que no'l vergerem.

Círcol Familiar Cortisense (Les corts)

Per confusió de nostre redactor encarregat d'aquest barri,

no vam ressenyar la funció celebrada el dia 14 en aquest local.

Se representà el drama de Bernstein, *El Lladre* y la pessa d'Asmarats, *A cal sabatè*. També va estrenarse el diàlech *La Roja* que ressenyem en secció corresponent.

De nostres corresponsals

Badalona.—«Centre de Nostra Senyora de Montserrat.» Extraordinaria y distiguda fou la concorència que assistí a la inauguració de la temporada teatral d'aquest centre, en el qual els joves aficionats representaren la gran producció del mestre Guimerà *Terra baixa*.

De la execució podèm dirne que no passà de regular. El senyor Prat encarregat del difícil «Manelich» tingué moments felissos. La senyoreta Vallvé defensantse com una bona actriu ab el paper de «Marta.» Les senyores Roca y Ricart y els senyors Fontcuberta y Minguella bé. Els conjunts fluixets, potser efecte de pocs ensajós.

«Unió Federal Nacionalista Republicana.» *Lo forn de Rey* d'en Pitarrà, fou l'obra escullida pera representar en aquest centre el diumenge passat, baix la direcció del notable aficionat senyor Tomàs Guardia. L'obra com era de preveure, contant avuy dia ab els aficionats que formen aquesta companyia, fou un èxit. La senyoreta Morera en l'«Aguà Rosa» s'hi distinguí notablement, no podem dir lo mateix de la senyora Antigas, que potser degut a que no sabrà el paper, el seu treball no passa de regular. Molt bé el senyor Guardia afermant una vegada més les seves dots de bon actor. Ajudaren al èxit en gran manera els senyors Carbó, Campins, Bosch y Gili. Els senyors Tugas, Serrat y Sitjes regular. La presentació molt bona.

Per fi de festa, el senyor Dalmau, ajudat per la senyoreta Morera y senyora Antigas, feu les delícies del públich ab la bonica comedia en un acte d'en Feliu y Codina *Del ou al sou*.

Lleyda.—«Centre Radical.» Lo diumenge dia 15, se posà en escena pel quadro que dirigeix el jove, senyor Roig, les obres *Lladres*, del insigne Iglesias, suprimint la dama, y *Un embolich de pretendents*. Ab dues obres foren ben interpretades per tots els aficionats, per lo que foren molt aplaudits. Clogué la vetlla, lo monòlech *L'Inutil*, que el senyor Casases, li interpretà molt bé.

El dia 22, les obres, *Un embolich de pretendents* y *L'últim anglès*. Tots els aficionats que prengueren part se portaren molt bé y particularment el senyor Mocon, qu'en lo paper de «Bonifasi», estigué ajustat de debò, encara que no li calie exajerar gens.

«La Lumière.» Diumenge dia 22, per la tarde, el monòlech, *El ram de la passió*, d'en Burgas, interpretat per el senyor Joseph Moragues. Per la nit, *Fam d'or* y la pessa, *La clau de la escaleta*. Els manca més estudi, joves. La execució desastrosa y no citarem noms, perquè els senyors qu'el interpretaren restaran mes contents del cronista. Lo únich que va anar bé, fou l'apuntador. Aquest si que sabia

La Escena Catalana

be el paper; el felicitem. En *La clau*, la *senyoreta* Vida i *dama jova ingènua*, interpretà ab bastant descaro el paper de «Clara»; lo que li varem trobar, fou el cinturón que portaba dessota les faldilles y que era el dels pantalons y dos o tres bonys en la part de darrera. Vetaquí un jove, que potser serviria més per dama que per home; aquest es el tal Vidal, director de la secció, que per cridar públich va tindre que sortir a les taules vestit de dama y que per cert semblava una cocot. ¡molt bé, senyor Vidal! si ho fa aixís cada representació vindrèm a *admirar* les brillants condicions que té de dòna. El jove Amorós, exagerat a més no poguer, y els senyors, Mercè y Moragues, encara no sabèm lo qu'han dit ara.

«La Paloma.» S'ha representat dugues vegades, la comedia en un acte de Asmarats *La Samatruquis*, interpretada per la senyoreta Roig, y senyors, Gual, Jové y Panadés.

Això era diumenge passat.

«La Violeta.» Per la companyia d'aficionats, que a les ordres del aplaudit actor senyor Salas, actua en aquesta societat, se representà el diumenge, dia 22 del corrent, el magnífich drama en 3 actes del insigne Iglesias, *La Res-closa*.

En la interpretació s'hi posà de relleu la forsa de voluntat que, deixant apart alguns defectes, feu que l'obra sortís arrodonida. La senyora Martí, en la «Núria», encara que'n algunes escenes no'ns convencé, ne tregué bon partit, ajudada del senyor Salas, qu'ens feu un «Adrià», a les mil meravelles. El públich aplaudí fortament als dos notables artistes citats, pel bon treball que executaren. La senyora Marsal, alguna vegada s'entrebancava, y'ls senyors, Guardiola y Poch, en los caudals de «David y Arcadi», feren lo que debien de fer y rès més. Es qüestió de més estudi y més capficarse ab lo que representen.

El senyor Luca, passador y el senyor Claramunt, molt rebé. La direcció bona y la presentació com de costúm.

Terrassa.—«Agrupació Regionalista.» El diumenge dia 22 a la nit els aficionats al teatre posaren en escena el drama en tres actes *Reixes enfora* d'en Manel Folch y Torres y la pessa en un acte *Una casa de dispeses* d'en Gumà.

L'interpretació a càrrech de les actrius senyoretes Vallvé y Balestroni, y dels senyors Bech, Llopart, Comerma, Torres, Padrós y nen Castelló, sigué molt ajustada. El decorat, molt bé.

La concurrència bastant nombrosa y molts aplaudiments.

Sabadell.—«Societat Choral Colón.» La secció lírica de la mateixa ha posat en escena les sarsueles *Un músich de regiment* y *Lo somni de la ignocència*, y també la bonica comedia en un acte, *La font del amor*.

«Círcol Tradicionalista.» El passat diumenge representaren el drama: *La flor de la montanya*, y la pessa, *Sogres del dia*.

«Acadèmia Catòlica.» Si donà una lluhida funció de bro-ma, representant la comedia en tres actes d'Asteve Trullàs; *La figura del Rey Wamba*, la qual sigué posada en escena tal com requereix, y ab tota minuciositat de detalls, ab l'acertada direcció de son autor, el qual s'encarregà del protagonista, y secundat pels senyors Ramoneda, Saltor, Penalva, Màs (Ll.) Boada, Fontdevila, Company, Màs (P.) Prat, Casamiquela y Subirós.

«Centre Sabadellench.» (Gelats) Han posat en escena les sarsueles catalanes; *Lo somni de la ignocència*, y *Un músich de regiment*, y el passat diumenge l'agrupació Tutau, y representà el drama d'en Rusiñol, *L'hereu Escampa*, que sor-

tí bastant arrodonit per les senyores Calvo y Torregrosa y els senyors Farriol, Corominas, Gumbau, Mas, Martí, Carné, Giralt, Torner y altres quins noms sentim no recordar.

Sallent.—«Centre catòlich.» *La mort de l'escolà*, es l'obra que han representat últimament els aficionats de la casa, en la que s'hi lluhí el senyor Martorano y els demés que hi prengueren part.

També va representarse la pessa *L'ànima en pena*, que feu passar una bona estona.

Madrid.—«Teatro Español.» El dia 15 va debutar la companyia que dirigeix nostre Enrieh Borràs, en la que hi figura com altre primer actor en Pere Codina y de galant jove en Ramón Gatuellas.

Pera donar probes del amor que sent pel teatre català el gran Borràs, en lo que va de temporada ha representat ja set vegades el drama de Guimera *Maria Rosa*, ab l'èxit que es de suposar.

S'ha posat ja en ensaig el quadro dramàtich d'en Santiago Rusiñol, traduït per en Martínez Sierra, *La verge del mar*.

L'empresa té grans confianses ab *La Reyna jove*, de Guimera, que aviat se posarà en estudi.

Reus.—«Centre R. R. Autonomista.» El diumenge passat, el quadro que dirigeix en Joan Riba, inaugura la temporada ab el drama de Guimera, *En Pòlvora*.

El primer y tercer actes, sortiren un poch arrodonits, no sent aixís el segon, donchs si bé als comensos sortí bé, cap al final s'hi notà molta inseguritat.

En l'interpretació hi sobresortiren els senyors Riba (que encare que no era paper per ell, va treuren bon partit,) Sagalà y Roca.

Els senyors Sotorra (C.), Anguera, Bieto y Clotet (aquets dos últims debutants) ajustats en els seus papers. Al senyor Montagut, el paper de «Francesch» se li resistia. La Sra. Gatés, un xich insegura, per lo que del paper «Taneta» no'n tregué'l partit que d'ella esperavem.

La direcció, bona, y la concurrència nombrosa aplaudí frenèticament al final de tots els actes.

«Centre Tradicionalista.» Diumenge, dia 15, a la nit, el quadro còmic-líric-dramàtich, representà el drama en tres actes *Noble venjansa* y la comedia *Lo gos de presa*. Molt bé tots.

Nostre folletí

En aquest número repartim el penúltim folletí de la trilogia del eminent Victor Balaguer

LOS PIRINEUS

Demà, diumenge, al vespre, al «Ateneu Democràtic Regionalista» del Poble Nou, a més de la representació de la comedia d'en Llanas *Don Gonzalo o l'orgull del gech*, se estrenarà el diàlech d'en Ricart Belanche *Lo que pot l'amor*, interpretantlo la distingida dama Ramona Mestres y el notable aficionat senyor Joseph Ferrer. Abdues obres seràn dirigides pel celebrat actor Enrich Figuerola.

Al «Ateneu Radical del districte sisè», demà diumenge al vespre, s'estrenarà la comedia en un acte original de Rossend Llorba y Santiago Gomila, *Nuvolada d'istiu*. Completen el programa les comedies *Viatge de bodes* y *El carro del vi*.

Pera actuar per diferents pobles de Catalunya, s'ha format una notable companyia de *amateurs*, la qual serà dirigida per els senyors Enrich Figuerola y Francisco Plà.

Formen l'elench, a més dels directors, les dames Dolors Mas, Lola Vial, Lluïsa Bofarull, Mercè Abella, Adela Antigas, Pepeta Lozano y Pepeta Llorca y els actors Ricart Mallorquí, J. Andrès, S. Pelegrí, Manel Climent, Joseph Cuyàs, Pere Trull, S. Bonet y Altred Cuyàs.

En el local del Ateneu Barcelonès, baix la presidencia de honor de don Ignasi Iglesias y la efectiva de don Apeles Mestres, va quedar constituït avans d'ahir, oficialment el Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans.

Aprovats els Estatuts pels quals haurà de regirse la novella entitat, va ser, per aclamació, elevada a definitiva la Junta Directiva interina, composta dels autors els noms dels quals se feren públics ab anterioritat.

Va acordarse comunicar la constitució del Sindicat a nostre excelentíssim Ajuntament, a l'excellentíssima Diputació, a la Societat d'Autors Espanyols, a l'Associació d'Aristes lírics y dramàtics y a corporacions oficials y entitats similars, y's varen canviar impressions respecte al estat de ses gestions ja escomeses pera realisar la pròxima temporada de teatre català.

Hem rebut la visita de la nova revista quincenal *Panteisme*. Conté treballs literaris en prosa y vers y una reventada d'una obra mestre d'un escriptor famós.

Comensen bè els panteistes que han vingut a omplir un buit.

¡Quanta modestia!

Setmanari Teatral

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Un trimestre. 2 pessetes. — Un any: 7'50 pessetes.

NÚMERO SOLT: 15 cèntims.

PAGO A LA BESTRETA

Redacció y Administració: Plassa del Pi. 5.—Barcelona.

Imprempta de LA ESCENA CATALANA. Plassa del Pi, 6

JA HA SORTIT!

JA HA SORTIT!

EL AÑO EN LA MANO

Almanach—Enciclopedia de la vida práctica, para 1912

Expléndida presentación. Más de 550 gravats. Grans regals als compradors

Preu: 1'50 pessetes

Edició de luxe: 2 pessetes